

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਭਰਤੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1963 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 366 ।

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ (ਸੋਧ) ਐਕਟ (1962 ਦਾ XXVI) ਸੈਕਸ਼ਨ 13-ਸੀ -- ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ- ਨਿਯਮ 44 -- ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ -- ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਇਹ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ- ਕੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ-ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13-ਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 44 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਜ਼ਾਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਾਸਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ।

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ।

ਆਰਡਰ

ਮਹਾਜਨ,ਜੇ.- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1962, (1962 ਦਾ ਨੰਬਰ 26) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਅਤੇ 13-ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਪਿੰਡ ਕਥੂਰਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੋਹਾਨਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਹਤਕ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਮਿਤੀ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਐਕਟ, ਇਸ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਏ 11-ਏ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13-ਸੀ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 13-ਓ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 44 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਅਸਧਾਰਨ, 22 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ। ਨਿਯਮ 44 ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"44. (1) ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਉਪ-ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੋ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(2) * * * * *

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1962 ਨੂੰ

ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣਾ ਸੀ, ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਖਜ਼ਾਨਾ 27 ਅਤੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ, ਦੋਵੇਂ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਦੀਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ) ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 29 ਅਕਤੂਬਰ 1962 ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 13-ਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਤੱਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਵੇਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ-ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਗਲੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ 29 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ, 1962, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰੋ।”

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226/227 ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 44 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾ 13-ਸੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋੜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਦਲੀਲ ਵੀ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਮ 4-30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰੇ 11-00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8, ਅਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਰਾਖਦੂ ਈਸੂ ਕੇਹਾਰੀ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਵਿਕਲਪਕ ਦਲੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਨਿਯਮ 44 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, 100 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਗਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਪੈਸਾ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੈਸਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਰਚੇ।

ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾ 85 ਅਤੇ 117 ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"85. ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 81 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 82 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

"117. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਨੱਥੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 81 ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 117 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 81 ਅਤੇ 82 (ਅਰਥਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ) ਅਤੇ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 117 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਨੱਥੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ 2,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਲੋੜ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇ. ਕਾਮਰਾਜਾ ਨਾਦਰ ਬਨਾਮ ਕੁੰਜੁ ਥੇਵਰ ਅਤੇ ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਚੈਨਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਧਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਕਾਮਰਾਜਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ

ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਨਾ 696 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਤਿਅੰਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ. ਪਟੀਸ਼ਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 121 ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਭਾਵੇਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। 85 ਜਾਂ 90(3)। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 117 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 117 ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਨੱਥੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ

ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ।"

ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਾਮਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

"* *ਉਸ ਧਾਰਾ 117 ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ- ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 90, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ' ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਿਸਟਰ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਹਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦ ਇਸ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ) ਨਿਯਮ, 1951 ਦਾ ਨਿਯਮ 47, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 47 (1) (ਸੀ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 47 ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਨਿਯਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਠੋਸ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੂਸਰਾ ਕੇਸ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਮੋਂਗੀਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਨਕਾ ਦਾ ਸੀ। ਹਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਾਮਥ ਅਤੇ ਮੋਂਗੀਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਰਜਾ ਅਤੇ ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਔਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ, ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ।